

Rakveres, 18.02.20

Kunderi Seltsi maja Rakveres Pikk 29

Eesti taasiseseisvumise järel, aastal 1991, sai kokku grupp ideelisi Rakvere linna õpetajaid, kes olid oma südames kandnud ärkamisaegse ühiskonnategelase, muinasjutuvestja, looduse- ja koolimehe ning tagatipuks Rakvere linna volikogu liikme Juhan Kunderi (1852 – 1888) ideid, aatelisust ja mälestusi.

Need vaprad naised panustasid oma isikliku raha ning ostsid ära Pikk 29 II korruse 2 korterit, kus 1874-1886 elas ja töötas Juhan Kunder.

Mis maja see küll on, mida on Kunderi seltsi liikmed aastast 1991 oma kulu ja kirjadega avalikus kasutuses hoidnud ning püüdnud kõigest hingest säilitada ka tulevastele põlvetele n.ö.hariduse templina Rakvere linnas ?

See maja on ehitatud elamuks 1860.aastate keskel. Paari omaniku surma ja pankroti järel müüdi maja 1872.aastal Rakvere linnale koolimajaks. 3.jaanuaril 1873.a. kohale saabunud Eestimaa Kubermangu Koolide Direktor tunnistas maja kooli jaoks sobivaks. Rakvere Elementaarkool oli 1-klassiline ja seal töötas 1 õpetaja. 1874.a. hakkas kool kasvama, muutudes kaheklassiliseks ja tööle võeti ka teine õpetaja. Täpsemalt on selle Rakvere linna väärika ajaloo kohta võimalik lugeda Helgi Pajo 2012.aastal koostatud trükises „Mõeldes Juhan Kunderile“, kus ajaloolane ja Kunderi seltsi liige Odette Kirss kirjutab Juhan Kunderiga seotud majadest Rakveres. Juhan Kunder töötas koolis õpetajana kuni 1886.

Selles koolis on olnud nimekaid õpetajaid veelgi – Ernst Peterson-Särgava, David Rosenberg jt.

Rakvere Elementaarkool töötas Pikk 29 kuni 1912.aastani, kui maja anti üle Kroonugümnaasiumile. Erinevalt nimetatud gümnaasiumide käes oli maja kuni aastani 1938, kuni valmis uus koolihoone aadressil Vabaduse 1. Siin tegutses 1912-24 Poeglaste Gümnaasium ja 1924 – 1938 Ühisgümnaasium.

Maja sobis aga endiselt koolimajaks ning 1938.aastal kolis majja Rakvere Kaubanduskeskkool ning hiljem kuni aastani 1963 Rakvere Vene Keskool.

1963.aastal võeti ette maja suur remont, mille käigus soojustati maja kipsplaadiga, hävitati vana puitnikerdus, kaaraknad ja kõik muu väärtuslik arhitektuuri element (lüürakujulise elemendiga paraaduks jne). Uue ilmema majas hakkas tööle majandustehnikum, Rakvere Pedagoogikakool ning Rakvere Õhtukeskkool. 2003.aastal lõpetas tegevuse ka Õhtukeskkool ning sellega pandi punkt akadeemilisele õppele aadressil Pikk 29. Tänaväärses väiksemas majaosas, kus asuvad praeguse Kunderi Seltsi ruumid loodi aga Rahvakool juba aastal 2000 ning seal antakse täiskasvanutele huviharidust tänase päevani. Pika tänava äärses maja II korrus on Kunderi Seltsi omandis, soetatud seltsi asutajaliikmete isikliku raha eest ning seal on siseruumides tehtud 2009.aastal põhjalik remont, loomaks tänapäevased tingimused täiskasvanu õppeks.

Juhan Kunderi Seltsi rahvakool on üks võimalus säilitada vana ja väärikas koolihoone avalikus kasutuses koolina, sinna on huviharidust omandama jõudnud igal aastal paarsada täiskasvanut. Kunderi Seltsi Rahvakool on koht Rakveres, kus erinevate hobidega saavad tegeleda kõik soovijad.

Kõige populaarsemad on erinevad keele ja kokanduskursused aga alati täituvad ka aiakujunduse ja floristikakursused. JKS Rahvakool omab HM litsentsi ning siin õpetavad vaid oma ala hästi tundvad spetsialistid.

JKS Rahvakool teeb tihedat koostööd Vabahariduse Liiduga ning Tartu Rahvaülikooliga, kellega koos viiakse läbi erinevaid EU poolt rahastatud koolitusi. Kui Eesti Rahvaülikoolide Liit otsis koostööpartnerit Lääne-Virumaalt siis nende vaieldamatuks valikuks oli just JKS Rahvakool kui mitmekülgse täiskasvanu huvihariduse pakkuja.

Tihe koostöö on loomulikult Eesti Kultuuriseltside Ühendusega ja Eesti Muinsuskaitse Seltsiga. Samuti toetab võimaluse piires seltsi ka Rakvere Linnavalitsus.

Kunderi Seltsist on kirjutatud raamatuid ja võiks kirjutada veelgi aga kõige tähtsam, et see on loodud rahvaalgatuslikult, on jätkusuutlik olnud juba 30 aastat ning on alati olnud avatud kõigile. Seltsi liikmed on oma jõududega hoidnud töös nii seltsi kui rahvakooli, kirjutanud projekte „ellujäämiseks“, on valminud Pikk 29 hoone välisfassaadi rekonstrueerimise projekt, tehtud korda siseruumid.

Vana ja väärikas tõeline hariduse tempel Rakveres väärib säilitamist avaliku ruumina, inimesed, kes sinna on panustanud (suur hulk juba läinud manalateed) väärivad toetamist, et Rakveres Pikal tänaval oleks igapäev võimalus sisse astuda ajaloolise tänava kõige kitsamas kaelas seisva vana koolimaja uksest.

Maja on täna üsna väsinud väljanägemisega, kipsplaat vananenud, vundamendi välispind ei pidanud vastu Pikal tänaval tehtud remonditööde puurimistele ja kaevamistele. Aasta tagasi hakkas vajuma välja otsasein, sest palgid andsid järele tänu nõukaajal läbisaetud sarikale. Avariilise remondi tegi selts omavahenditest saades toetust ka Muinsuskaitse seltsilt. Muinsuskaitse abil on selts paigaldanud majale ka vihmaveetorustiku.

Maja välisfassaadi rekonstrueerimise projekt on samuti valminud seltsi omavahenditest Kohaliku Omaalgatuse toel. Selleks aga, et seda projekti ellu viima hakata, on kindlasti vaja rohkem vahendeid kui seda on seltsil koos Rakvere Linnavalitsuse iga-aastase tegevustoetusega.

Oleme otsustanud taotleda Norra fondist maja rekiks raha 200 000 eurot, mis on minimaalne summa. See aga eeldab 40 000 eurot omaosalust + alumiste korterite omandamist (kumbki 20 000 euri) sest kogu maja peab saama viidud avalikku kasutusse. Alumiste korterite omandamine annaks võimaluse ka rahvakooli tegevust laiendada ning majja veelgi rohkem huviringe sisse tuua.

Kahjuks käib see kõik meie seltsile üle jõu ning vahendite puudumise korral oleme sunnitud maja mõnele arendajale, kes sellest elumaja või hotelli teeb, maha müüma. Sellest me huvitatud pole, meie seisame selle eest, et vana kool jääks kooli majaks ja oleks avatud nii Rakvere elanikele kui külalistele.

Lugupidamisega,

Maia Simkin

JKS juhataja

5277235